

виробничих ресурсів; недостатня ефективність роботи відділів менеджменту та маркетингу в умовах ринкової економіки.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 № 4618-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#n98> (дата звернення 27.03.2025).

2. Кучер С.В. Особливості діяльності вітчизняних суб'єктів малого та середнього бізнесу: обліково-аналітичний аспект / С.В. Кучер // Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. Випуск 9-1. Ч. 1. С. 208-211.

3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/paran256#n256> (дата звернення 27.03.2025).

УДК 657.1.011.56

Степаненко Оксана Іванівна,

к.е.н., доцент,

професор кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,

м. Київ, Україна

НОВА ЕРА ПРОФЕСІЇ БУХГАЛТЕРА: РЕВОЛЮЦІЙНА РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

У сучасному світі, який швидко змінюється, штучний інтелект (ШІ) є не просто модним словом, а маяком трансформації в різних сферах і галузях економіки. Професія бухгалтера, яка традиційно сприймалася як bastion скрупульозності та консерватизму, знаходиться в авангарді революційних змін, використовуючи штучний інтелект для переосмислення своєї діяльності та взаємодії з клієнтами. Інтеграція штучного інтелекту в бухгалтерський облік – це не просто вдосконалення облікових процесів. Це радикальне переосмислення, яке дає можливість сформувати майбутнє професії. Це сейсмічний зсув, який змінює уяву про цифри, фінанси, пріоритети. Окрім автоматизації завдань, штучний інтелект може відкрити двері до нових можливостей, трансформувати робочі процеси, змінити сприйняття професії.

В основі цієї трансформації лежить прагнення до ефективності. Облікові фахівці використовують штучний інтелект як інструмент точності та швидкості обробки інформації для аналізу великих обсягів даних, що в недалекому минулому забирало значні людські ресурси та час. Ця зміна полягає не лише в тому, щоб робити все швидше. Мова йде про те, щоб *робити речі краще, ефективніше використовувати час*. Уявімо світ, де повсякденні завдання, такі як введення даних, перевірка інформації, виявлення помилок і моніторинг

відповідності, швидко та бездоганно виконуються інтелектуальними машинами. В обліковій професії цей світ не далека мрія, а реальність сьогодення. Завдяки своїй безпрецедентній ефективності штучний інтелект звільняє бухгалтерів від кайданів рутинних завдань, дозволяє їм зосередитись на більш стратегічній та ефективній роботі.

Одна з найбільших аудиторських компаній світу – Ernst & Young (EY) – інтегрувала штучний інтелект в свої аудиторські послуги шляхом застосування інструментів, які можуть переглядати та аналізувати контракти, документи із швидкістю й точністю, які недосяжні для людини. Це рішення скорочує час виконання замовлень у життєвому циклі управління контрактами; він забезпечує покращену видимість за допомогою чітких і дієвих даних про ризики, виявляє нові можливості завдяки отриманню ключової інформації про контракти [1]. Також компанією розроблено та впроваджено інструмент на основі штучного інтелекту як помічника зі стягнення дебіторської заборгованості (AR). Асистент зі збору AR покращує колекторські операції, що підвищує DSO (кількість днів непогашення) на 30%, продуктивність на 40% та зменшує дебіторський період заборгованості на 22% [1]. Він забезпечує більш просте та інтуїтивно зрозуміле уявлення про схеми платежів клієнта та минулі взаємодії. Ці інструменти не тільки прискорюють процес аудиту, а й підвищують його точність, забезпечуючи високі стандарти фінансової звітності та відповідності.

Компанія KPMG розробила та запатентувала інноваційну платформу на основі штучного інтелекту під назвою *KPMG Ignite*, яка поєднує в собі машинне навчання, глибоке навчання та комп'ютерний зір/ отримання мовних документів [2]. Платформа забезпечує швидку розробку та впровадження рішень, автоматизацію процесів, які сприяють зростанню, дають можливість управляти ризиками, оптимізувати витрати. *KPMG Ignite* створена для роботи з провідними платформами, включаючи Microsoft Azure, Google Cloud, IBM Watson, Appian та іншими провідними інструментами штучного інтелекту з відкритим вихідним кодом, що сприяє просуванню ініціатив з цифрової трансформації. *KPMG Ignite* пропонує: технологічні екосистеми та платформи; рішення на основі штучного інтелекту; дослідження, інновації та розробки. Він не просто аналізує цифри, він пропонує прогностичну інформацію, виявляє тенденції, надає стратегії розвитку бізнес-процесів, які виходять за рамки традиційного бухгалтерського обліку.

Штучний інтелект не просто змінює спосіб виконання завдань, він вводить набір нових навичок, які необхідні в професії бухгалтера. Сучасні фахівці, які працюють в сфері обліку, повинні бути технічно підкованими, мати чітке розуміння того, як працюють інструменти штучного інтелекту та як вони можуть бути використані в облікових процесах. Це сприяє створенню культури безперервного навчання та впровадження інновацій, які мають вирішальне значення для сфери обліку, оскільки він стоїть на межі технологічної революції.

Крім того, штучний інтелект революціонує взаємодію з клієнтами. Завдяки доступу до фінансових даних у режимі реального часу та використанню прогностичної аналітики, він дозволяє бухгалтерам надавати клієнтам більш обґрунтовані поради. Перехід від пасивного реагування на проблеми до

активного консультування зміцнює роль бухгалтерів у бізнес-середовищі, роблячи їх незамінними партнерами у прийнятті стратегічних рішень.

Штучний інтелект не замінює бухгалтерів, а розширює їх професійні можливості. Використання розумних штучних співробітників дає можливість зміцнити людську здатність до навчання, міркування, прийняття рішень та вирішення проблем. Ця взаємодія посилює потенціал як людського, так і машинного інтелекту. Синергія між людським досвідом та штучним інтелектом створює нове покоління фахівців в обліковій сфері. В реаліях сьогодення штучний інтелект не є прерогативою лише великих корпорацій. Малі та середні підприємства також впроваджують AI-інструменти, щоб зберігати конкурентоспроможність. Програмне забезпечення на основі штучного інтелекту, стає доступнішим, забезпечуючи рівні можливості для бізнесу.

Реальність показує, що штучний інтелект дає можливість спрямувати бухгалтерів, фінансистів, аналітиків та бізнес до нової ери ефективності, точності та стратегічної майстерності. Якщо фахівець в сфері обліку зможе досягнути всю ступінь впливу AI-інструментів, навчиться їх використовувати, – він відкриє скарбницю можливостей у світі, де правила та точність даних мають пріоритетне значення.

Інтеграція штучного інтелекту в бухгалтерський облік супроводжується низкою викликів. Ключовими аспектами є питання конфіденційності даних, кібербезпеки та етичного використання технологій. Бухгалтерські системи працюють із чутливою фінансовою інформацією, при цьому ризики витоку даних, несанкціонованого доступу та можливих маніпуляцій стають серйозною загрозою. Автоматизовані алгоритми можуть впливати на якість фінансової звітності, податкові розрахунки, але без чіткого розуміння їхньої логіки існує ризик помилкових висновків або упередженості в обробці даних. І тут може виникнути запитання: хто несе відповідальність за можливі помилки – підприємство, розробник програмного забезпечення чи сам бухгалтер?

Інструменти штучного інтелекту змінюють підходи в роботі бухгалтера, але вони не є передвісником зникнення професії. Їх інтеграція в бухгалтерський облік – це шлях трансформації, який характеризується підвищенням ефективності, розширеними можливостями в обробці інформації. Як зазначає Алістер Брісборн, "майбутнє штучного інтелекту в бухгалтерському обліку та аудиті – це не лише нові технології, йдеться про переосмислення ролей фінансових фахівців шляхом зосередження уваги на аналізі та інтерпретації, стратегії та прийнятті рішень на високому рівні. По мірі того як ми рухаємось вперед, наші завдання полягатимуть в тому, щоб зберігати етичні стандарти, професійне судження та людську інтуїцію які є особливими рисами професії бухгалтера" [3]. При відповідальному та коректному використанні штучний інтелект може стати потужним інструментом для інновацій та зростання. Ця революція є не лише впровадженням нових технологій. Вона дає можливість переосмислити, що означає бути бухгалтером в епоху цифрової економіки.

Список використаних джерел:

1. *AI Use cases: create value. Ernst & Young Global Limited. URL: https://www.ey.com/en_gl/services/ai/use-cases#tabs-ca1ee0a390-item-2e6da451b1-tab (дата звернення 24.03.2025).*
2. *KPMG Ignite: accelerating, automating and augmenting business decisions through artificial intelligence. KPMG. URL: <https://kpmg.com/au/en/home/technology-solutions/platforms/ignite-artificial-intelligence-platform.html> (дата звернення 26.03.2025).*
3. *Smart alliance: Leading the future of technology in accounting. ACCA (Association of Chartered Certified Accountants). URL: <https://www.accaglobal.com/gb/en/professional-insights/technology/smart-alliance.html> (дата звернення 29.03.2025).*

УДК 657.37

Шевчук Наталія Станіславівна,
*PhD, д-р філософії з обліку і оподаткування, доцент
кафедри фінансів, обліку та оподаткування імені С. Юрія,
Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»,
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

СИСТЕМА ДОКУМЕНТУВАННЯ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА

У сучасних економічних умовах, що характеризуються процесами глобалізації та цифровізації, перед бухгалтерським обліком постають нові виклики, які зумовлюють необхідність удосконалення його методологічних засад. Система документування в бухгалтерському обліку відіграє ключову роль у забезпеченні прозорості фінансової діяльності, формуванні інформаційної бази для прийняття управлінських рішень і дотриманні міжнародних стандартів фінансової звітності. Особливої уваги набуває аналіз сучасних концепцій, зокрема автоматизації облікових процесів, інтеграції ERP-систем та впровадження хмарних технологій, що сприяють підвищенню ефективності обліку та оптимізації управлінських процесів.

Міжнародний досвід впровадження таких підходів демонструє їхню ефективність у зменшенні витрат, покращенні контролю за активами та підвищенні швидкості обробки даних. Водночас існують ризики, пов'язані з кібербезпекою, адаптацією до різноманітних законодавчих вимог та управлінням змінами в організаційній структурі. Аналіз цих аспектів є ключовим для